

ANNA-KAISA HILTUNEN

EUROOPAN PORTEILLA

TURVAPAIKKAPOLITIIKAN
VAIKEAT VAIHEET

Gaudeamus

Teoksen kirjoittamista ovat tukeneet:

KONEEN SÄÄTIÖ

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta

Aikakauslehdentoimittajain Säätiö

Copyright © 2019 Tekijä & Gaudeamus

Gaudeamus Oy

www.gaudeamus.fi

Kansi: Ville Karppanen

KL: 32.21

UDK: 314, 342

ISBN 978-952-345-005-9

Painopaikka: Printon Trükikoda, Tallinna 2019

SISÄLLYS

1

JOHDANTO · 9

Kirjan rakenne · 11

EU:lla on valtaa ja vastuuta · 15

2

PAKOLAIISOIKEUS SUOJELEE · 18

Kylmä sota alkaa, pakolaiskysymys politisoituu · 20

Pakolaispolitiikan ideologinen pohja murtuu · 23

Ketään ei saa palauttaa vainottavaksi · 25

Onko oikein olla auttamatta? · 28

3

VIERASTYÖLÄISISTÄ SCHENGENIN SOPIMUKSEEN · 33

Aasian ja Latinalaisen Amerikan kiintiöpakolaiset

saapuvat Eurooppaan · 37

Kenelle Saksan perustuslaillinen turvapaikkaoikeus kuuluu? · 40

Ranska suojelee vapauden puolustajia · 43

Itsenäisesti saapuneet pakolaiset aiheuttavat ”kriisin” · 46

Rajavalvontaa lisätään, turvapaikkapolitiikka kiristyy · 50

Taloudellisesta integraatiosta turvapaikkayhteistyöhön · 52

Saksa painostaa turvapaikkapolitiikan eurooppalaistamiseksi · 55

4

EUROOPAN UNIONI RAKENTAA

ITSESTÄÄN LINNAKETTA · 62

Turvapaikkayhteistyötä syvennetään · 64

Somalialaispakolaisten tulo yllättää Suomen · 66

Jugoslavia hajoaa, EU-maat vaativat bosnialaisilta viisumin	· 69
”Turvallisista maista” ei voi tulla turvapaikanhakijoita	· 75
Saksan kristillinen oikeisto pelottelee turvapaikkahuijareilla	· 79
Myös Ranska muuttaa perustuslakiaan	· 85
Turvapaikkajärjestelmiä pystytetään, sosiaaliturvaa leikataan	· 88
UNHCR kannustaa Jugoslavian pakolaisia jäämään kotiseudulleen	· 90
Pakolaiset ovat taakka, jota tulee jakaa – ehkä	· 94
Saksa palauttaa bosnialaiset	· 98

5

TURVAPAIKKAPOLITIIKASTA TULEE EUROOPAN UNIONIN ASIA	· 104
Amsterdamin sopimus vahvistaa yhteistä arvopohjaa	· 108
Kosovon pakolaiset herättävät kiistan ”taakanjaosta”	· 111
Ranskalaiset haluavat auttaa kosovolaisia	· 115
Suomi eurooppalaistaa turvapaikkalinjaansa	· 117
Tavoitteet korkealle Tampereen hengessä	· 119
Tilapäinen suojelu: jäsenmaat sopivat vapaaehtoisesta ”taakanjaosta”	· 124
Dublin-asetus: suurin vastuu jää EU:n ulkorajavaltioille	· 126
Vastaanottodirektiivi: tasavertaiset elinolot turvapaikanhakijoille kautta unionin?	· 130
Määritelmädirektiivi: pakolaisen tulee olla pakolainen jokaisessa jäsenmaassa	· 133
Menettelydirektiivi: EU:n naapurimaista tulee ”superturvallisia”	· 136
”Turvapaikkajärjestelmän väärinkäyttö” uhkaa Suomea	· 141

6

KRIISI TOISENSA JÄLKEEN VIE EU:N POLIITTISEN ENERGIAN	· 151
Turvapaikanhakijat pois silmistä?	· 156
Lissabonin sopimus pelastaa EU:n integraatiokriisistä	· 162

Komissio etsii keinoja aidosti yhteiseen turvapaikkajärjestelmään · 165
Suomi ei anna EU:n kaventaa suojelun saamisen ehtoja · 169
Välimeren siirtolaiset eivät ole kenenkään vastuulla · 172
Oikeistopopulismi saa voimaa EU:n kriiseistä · 176
Turvapaikanhakijoita ei saa palauttaa Kreikkaan · 181
Jäsenmaat vastustavat turvapaikkajärjestelmien ja vastaanoton yhtenäistämistä · 184
Vanha valta kaatuu arabimaissa, EU vaatii palautuksia · 187
Kreikan ongelmat paisuvat · 192

7

EUROOPPA KOHTAA PAKOLAISKRIISINSÄ · 201
Syyrialaiset saapuvat Beirutiin, Ammaniin ja Ankarahan · 202
"Wir schaffen das!" · 210
160 000 turvapaikanhakijaa jaetaan – ehkä · 216
Pakolaiskriisi jakaa Euroopan unionin · 219
EU jättää vastuun Turkille · 224

8

JAKAUTUNUT UNIONI ETSII OMIA ARVOJAAN · 233
Turvapaikanhakijan hinta = 250 000 euroa? · 239
Maahanmuuttovirasto kiristää linjaansa · 247
Kreikan saarista tulee avovankiloita · 254
Niitä rangaistakoon, jotka liikkuvat jäsenmaasta toiseen · 260
Kaatuuko Saksan hallitus? · 265

9

JÄLKISANAT: MITÄ NYT, EU? · 277
Pelotepolitiikka tuskin toimii · 279
Kohti joustavaa solidaarisuutta? · 281
Myös arvojen kriisi on ratkaistava · 285

VIITTEET · 287

LÄHTEET JA KIRJALLISUUS · 309

HAKEMISTO · 352

KIITOKSET · 356

KIRJOITTAJA · 357